

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՏԵՕՐՏԻԿԱՆՔԻ — ՍԵՆԵ

(1870)

ՆՈՒՄԵՐՈ 572

1787 ՇԱՆՈՆ 21

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԻՆԷ ՐԱՇԽԱՆԴ
ՍԵՆԵԼԻՅԻ 150 ՊՐԵՍ
ՍԷԼԵՐ ԿՈՒՆԵԼԸ 80

ՍՈՒՐ
ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 3

ԻՆԷ ԿՈՒՆԵԼԸ 45
ՏԱՆԵՍԻ 20 ԿԵՆԵԼԸ 40 ԳԱՐԱՅ

ՍԷՆԵԼԻՅԻ
ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 15

ՍՈՒՐՈՒՆԵ ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 3

Պեր թերաֆը Էրմէնի վէ տիկէր
Թարաֆը Թիւրք հրուֆի իլէ, վէ կիւ
միւշ իւզէրինէ Նիկողոս իսմի իլէ մահ
քիւք վէ կիւմիւշ զէնճիրի պիր մէօհր
ղայ օլտուղունտան, հէր քիւմ պուլ
մուշ իսէ, Պահճէ գարուսունտա թաշ
խանընտա Գարադաշ օղլու Սարգիս է
Ֆէնտիլէ թէսիւմ իթտիկինտէ, քէնտի
սինէ իքրամ օլունաճագ տըր:

Մէղքիւր մէօհր իլէ շիմտիլէ գա
տար հիշ պիր տէյն սէնէտի թէմհիր
իթմէմիշ օլտուղունտան, պունտան պէօյ
լէ էկէր զիքր օլունան մէօհր իլէ թէմհիր
օլունմուշ պիր սէնէտ զուհուր իտէր
իսէ ասլա իթիպար օլունմայաճաղը,
վէ պու խուսուս պու կիւնտէն թիճա
րէթխանէ պէհիլէսինէ պու իսթիտա
պիլտիրիլմիշ տիր:

Պէյօղլու հարիգ զէտէկեանընա
մախսուս օլան իսնէ հագդընտա, հիւ
քիւմէթի Սէնիլէ, վէ գօմիթէ «սանթ
րալ» ճանիպինտէն վէրիլէն տէֆիթէր
մուճիպինճէ հէր նասըլ քի պիրինճի,
իքրինճի, իւշիւնճիլէ ագճէ վէ տէօր
տիւնճիւ պէշինճի սըֆըր գօնուլմուշ
իսէ, պէօյլէ տէ Շարգ Էրմէնի Գա
թօլիլի բաթրիքխանէմիղտէ թայեին
օլունան գօմիթէյէ, Էիրմի տէօրթ
մէճիսի ազալարընտան տէօրթ ազա
տախի իլալէ օլունարագ, մուճաիլէյ
հիւմ պատէթ թահգիգ վէ թէճէսիւս
հէր քէսէ պիր գըյաստա օլմայարագ
իճապընա կէօրէ թէվիլ օլունաճաղըն
տան, գօշանլարըն հէնուզ գայտ իթ
տիրմէյէնլէր չարշամպա կիւնլէրի, վէ
նուճէրօլարը Էտիլէրինտէ մէվնուտ
պուլունանլար սալը: ճուճա վէ ճուճա
Էրթէսի կիւշլէրի, Ղալաթտա բաթ

րիքխանէմիղտէ գօմիթէի մէղքիւրէ
միւրաճաթ իտիպ, ագճէլէրինի ալ
մալաղը խասսէթէն իլան օլունուր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԷՃՆԷՊԻՅԷ

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ

Կէրէք հաճալարըն ֆէնալըղընտան
վէ կէրէք ագտը միւթարէքէ վէ Էա
միւսալէհա իշին վուգու պուլան թէ
չէպալիւսաթտան նաշի պիր գաշ կիւն
տիւր, հարաքեաթը հարպիլէտէ կէվ
չէքիւք կէօրիւնիւյօր: Խուսուսի իլէ
օրտու մէրքէգի պուլունան վէրսայլ
տաքի ՍլէմանԷա ասքէրի պու կիւն
լէրտէ ճէնք իթմէմիշ տիր: Յրանսըլ
լարըն կէշէնլէրտէ Մօն վալէրիլէն գա
լէսարընտան տըշարը հիւճիւմ իթտիք
լէրի կիւնտէն պէրու, փարիս թարա
ֆընտա պիր հարէքէթ վաղը օլմամըշ
տըր, վէ Բրուսիալըլար տա մուհասէ
րէտէ օլանլարա խապէր վէրմէտիքճէ,
աթէշ իթմէմէյէ գարար վէրմիշլէր
տիր: Պու ճիհէթլէ Ալամանլարըն ճէլպ
իթտիքլէրի ճէսիւմ թօլլարա, փարիսին
վուրուլմասը թայեին օլունան կիւն
տէն սօղրա տախի պիր միւտտէթ ա
թէշ վէրիլմէմէսի իհթիմալտէն տիր:

Փարիսին ճէնուպ թարաֆընտա
ճէնէրալ Ֆօնտէրթան նէ Լուար նէհ
րինի կէշիպ վէ նէ տէ կէրի տէօնիւպ
Օրլէանտա թութուղու մէվգըլէրի
հըֆը իթմէքտէ տիր: Ֆագաթ սաղ
գօլունու իլէրի սիւրիւպ, Շաթօտիւ
նիւ հիւճիւմ իլէ զապթ իտէրէք, էօ
թէ թարաֆա կէշիլ, վէ Շարթըրը
տախի թէսիլմէ մէճպուր պիլլէ, Լի
մանս վէ Սնթէյէ սօղրու ասքէրինի
Էիւրիւթմիւշ տիր:

Ամիլէն գասապատընըն ճիհէթի Շի

մալիլէսի շիմտիլիք Բրուսիալըլարտան
քեաթիլէն մասուն տուր, վէ մէսմու
աթա նաղարէն օրատա Էքսէրի միլլէթ
ասքէրլէրի վէ սիյարէտէն իպարէթ
օլարագ Էիրմի պին նէֆէր Յրանսըլ
ասքէրի թօլանմըշ, վէ պունլարա
Յրանսանըն Շիմալի Էյալէթլէրինէ պու
տէֆա գօմանտան թայեին օլունան
ճէնէրալ Պուրպաքի Էէնի պաշտան
ղայրէթ վէ չէճաթ վէրիպ, Լիլտէ մէր
քէզ իթթիխազ իլլէմիշ տիր:

Սէն Բէնթէն գասապատը, Բրու
սիալըլարա լաղըմ կէլէն թաղմինաթը
վէրմիշ, վէ Բրուսիալըլար տախի օրա
տան Պուա սէմթինէ կիլմիշ օլմաղլէ,
շիմտիլիք Սէն Բէնթէն ալլէրին Էլին
տէն գուրթուլմուշ տուր: Բրուսիալը
լար իսէ, օլ հալալիտէն ճէնուպ վէ
Էախօտ Շարգ ճիհէթլինէ ալիլմէթ նի
յէթլինտէ կէօրիւնմիւշլէր տիր:

Ճիհէթի Ղարպիլէտէ վաղը Բուան
օլ գատար սէլամէթ հալտէ տէյիլ տիր:
Օրատա պուլունան Յրանտա ասքէրի
տիւշմէնին պաղէն Սէն նէ հրինին սաղ
թարաֆընա, վէ պաղէն տախի սօլ
թարաֆընա հարէքէթլինտէն նաշի
հայրէթտէ գալմըշ տըր: Հարաքեաթը
ասքէրիլէնին շիմտիլիք Էն միւհիմմ
գըսմընըն հուտուտու վօթա գատար
տըր: Օրատա միւղաքէլաթը տիրէօ
մաթիքիլէ շայիալարը օլ գատար նա
ֆըզ օլմամըշ, վէ ճէնէրալ Ֆօնվէր
տէր իլէ մայեթլինտէ պուլունան գօ
մանտանլար Սթրազպուրլուն թէսիլմի
ճիհէթլիլէ մուհարէպէյի մէյտանտա
իտէրէք հարաքեաթը մուղաֆֆէրա
նէլէրինտէ տէվամ իթմէքտէ պուլուն
մուշլար տըր: Վօթ տաղլարը, Սլաա
Էյալէթլինի վէ Էախօտ Յրանտա
Էօգարը աշաղը Բէն Էյալէթլէրի թէս
միլլէ օլունան մէվլէքէթի, Մօրթ վէ վօթ
վէ Էօգարը Սաօն վէ Էօպա Էյալէթ

լէրինէ թագ սիմիտեր : Ճէպէլի մէջ-
քիւրուն ճիհէթի շարգիյէսինտէ ըմթ-
րազպուրկուն զապթընտան, վէ ալէլ
խուսուս պու. տէֆա Շըլէզթատըն
թէպլիմինտէն սողրա, Ֆրանսա ասքէ-
րի Նօպրիզախ վէ Պէլֆօրտան մաատա,
մէզքիւր Ալլաւս էյալէթինտէն քեա-
միլէն տըշարը չըգաբըմըշլար տըր :

Տաղարըն պազը տար պօղազլա-
րընտա սարսլ եկրլէր սայէսինտէ Ֆը-
րանսա պաշլ պօղուգլարը հալէա մէվ-
ճուտ օլուպ, գատէմ գատէմ մուգա-
վէմէթ իթմէ քտէ տիրլէր : շու գատար
քի, Սթրազպուրկուն զապթ իյլէյէլի,
Ալամանլար մէզքիւր ճէպէլլէրի արա-
սընտան եօլ աշապիլմիլէր, վէ մէյ-
տանը մուհարէպէյի Ֆրանսանըն տա-
խիլի էյալէթլէրինէ նագլ պիրլէ, պա-
շը պօղուգլարըն մէվգըլէրինի իքիթա-
րաֆտան սարմըշ վէ մուհաֆազասընը
միւմըինսիլ պիր հալէ վազ իյլէմիլէր
տիր :

Ալամանլար Սթրազպուրկուն հարէ-
քէթլէ, Միւլշայմ վէ Շիրմէք իւզէրինէ
վէ վօթ էյալէթլէրինտէ վազը Բօսնիամ
մահէլլէ երիւրլատիլէր, վէ էթիվալ-
տա վուգու պուլան պիր մուհարէպէի
շէտիտէտէ Ֆրանսըղլարըն պիր գուվ-
վէի քէսիրէսինի մահվ իյլէտիլէր, վէ
Բանպէրվիլիէ իւզէրինտէն Ֆրանսըղ-
լարը էյալէթին մէրքէզի իտարէսի օ-
լան էրինալա գատար թագիպ իթտի-
լէր, վէ մէզքիւր էրինալ գասապասը-
նը տախի ալըպ էյալէթի բայմալ իյ-
լէտիլէր : վէ օրատան քէսէրթինի իւ-
ղէրինտէն հէմ ճիվար պուլունան եօ-
գարքի Սօն էյալէթլէրինէ կէշէրէք, օ-
րանըն էն պէօյիւք շէհրի օլան վէթօ-
լի տախի զապթ իթտիլէր :

վէթօլտէ Ալամանլար Պզանսօնտան
պիր գօնաղ ուզազսա պուլունմուշ-
լար տըր, վէ Պզանսօն էսկի Ֆրանսա-
նըն Ֆօնթընէ էյալէթլէրին բայթախ-
թը օլուպ, էյալէթի մէզքիւրէյէ Ֆը-
րանսըղլար Տիւպս նամընը վէրմիլ տիր :

Իլթէ ճէնէրալ Գանպրիլէսին գօ-
մանտասը թաշթընտա պուլունան Ֆը-
րանսա ասքէրի մէզքիւր Տիւպս էյա-
լէթլէրինտէ իսի : Ասաքիւրի մէրգուլէ-
նին պիր գըսմը վէթօլտէ Ալամանլա-
րըն իլէրիյէ տօղրու հարէքէթլէրին մու-
գապլէմէթ իթմիլ, ըիվայէթէ կէօրէ
շէտիտէն մաղլուպ օլարադ, իքիյէ

թագսիմ օլունմուշ, վէ պիր գըսմը
Շարգա տօղրու գարմագարըշ կէրի
տէօնիւպ, Ալսաստա վազը Պէլֆօր
գալէասընա իլթիճա իթմիլ վէ գըսմը
տիրլէրի տէ Ղարպա տօղրու Պուրկիլին
էյալէթլէրինտէ վազը Տիթօնա գաշմըշ
տըր : Պունլարըն պու մաղլուպիլէթի
արասընտա կարիպալտի տախի էյալա-
թը Շարգիյէտէ պուլունան կէօնիւլիւ-
ասքէրէ գօմանտան նասպ օլունարադ
թուրտան օլ հալալիյէ ադիմէթ իյլէ-
միլ տիր : վէ միւմայլէյէ իլէ Գանպ-
րիլէն պէյնինտէ զուհուրա կէլէն պա-
զը իլթիլաֆտան Գանպրիլէս Մ. կամ-
պէթթայա միւրաճաթ իյլէմիլ տիր :

Մուախիլէրէն կարիպալտի Պէլֆօր
գալէասընը մէրքէզ իթթիլապ իյլէ-
միլ իսէ տէ, շիմտիլիք պիր իշ կէօր-
տիլիւ եօլ տուր, վէ Գանպրիլէս
տախի Պզանսօնուն մուհաֆազասընտա
պուլունան ասքէրին գօմանտասընտա
պուլունմուշ տուր : Իւնիօն նէհրի սէ-
վալինտէ Տիւպս էյալէթլէրին պիր ու-
ճունտա, վէ Պզանսօնտան եէտի սէ-
քիլ միլ մէսաֆէտէ Շաթիյեօն Լը
Տիւգ նամ մահալլտէ ուֆադ պիր մու-
գաֆիլէրիլէթէ նայիլ օլտուղունու չէնտ
կիւն ագտէմ խապէր վէրէն ճէնէրալ,
պու Գանպրիլէս իսի : Ֆագաթ անտէն
սողրա Ալամանլար վօրէ վէ Գօսէ վէ
Օքսօն վէ Ռէթօնվիլ նամ մահէլլէր-
տէ, քի պուլունարըն ճիւմէսի տէ իւ-
նիօն նէհրի սէվահիլինտէ, վէ եա-
խօտ Պրզանսօն տէմիր եօլու կիւ-
ղէրկեհանտա վազը տըրլար, զալէպէ
իթտիլէրինի խապէր վէրմիլ տիր :
Ալամանլար Պզանսօնու տախի ալըպ
Ֆրանսէն Ֆօնթէ գալէասընը մուհասէ-
րէ իթմէ քիլէթլէրինտէ կէօրիւնիլօրլար :

Օլ էսնատա Գօլմար իլէ Սթրազ-
պուրկ պէյնինտէ վազը օլան Շըլէզ-
թատ գալէասընըն Ալամանլար թարա-
ֆընտան զապթը, վէ Գօլմար իլէ
Միւլուգ արասընտա Նօպրիզախ գա-
լէասընըն վուրուլուպ, վէթօլ իլէ Պալ-
պէյնինտէ Պէլֆօր գալէասընըն մու-
հասէրէ օլունմասը Ալսասը Չիլիէրիա
հուտուտու գատար Ալամանլարըն եէ-
տի թասարրուֆունտա պուլունտուրա-
ճագ տըր : Շուրասը տախի տիգգա-
թա շայան տըր քի, Ալամանեա ասքէ-
րինտէն պիր գօլ Շիմալտէն Ճէնուպէ
տօղրու Ռէն սէվահիլինտէն իլէրլէյիպ

Ֆրանսա գալէալարընը պիրէր պիրէր
ալտըղը հալտէ, տիրէր պիր գօլ աս-
քէր տախի պիր խաթթը միւթէվադի
իւղրէ վօթ տաղլարընտան հարէքէթ
իտիպ, Ֆրանսա պաշը պօղուգլարընը
սարպ մահէլլէրտէն թարտ վէ իլարաճ
իյլէմէքտէ Գիր : Պիր իւշիւնճիւ գօլ
իսէ, երինէ Շիմալտէն Ճէնուպա տօղ-
րու երիւրիլիպ, Ֆրանսանըն տախիլի
էյալէթլէրինտէ մուգապլէմէթի քեա-
միլէն մահվ իտիպ էօնիւնէ չըգան
պէօյիւճէք շէհրիլէրի զապթ իտէյօր,
իշ պու իւշ գօլուն միւթթէֆիքէն օլան
հարէքէթլէրի, Ֆրանսըղլարը պիր մաղ-
լուպիլէթի քեամիլէյէ կիրիֆթար իթ-
մէք մագսէտի իլէ թէրթիպ վէ թան-
զիմ գըլընմըշ տըր : վէ պուլունուն նէ-
թիճէսի տախի Գանպրիլէսին գօման-
տասընտա պուլունան Ֆրանսա ասաքի-
րինի կարիպալտինի կէօնիւլիլէրին-
տէն քեամիլէն ալըրմագտան, վէ
պուլունարը եա կէրիտէ գալան գալէա-
լէրէ իլթիճայէ, վէ եախօտ հալը պի-
թարաֆիտէ պուլունան Չիլիէրիա հու-
տուտուտու կէշմէյէ մէճպուր իյլէմէք-
տէն իպարէթ պուլունաճագ տըր,
Նօպրիզախ իլէ Պէլֆօր գալէալարը
տախի զապթ օլունտուղու հալտէ,
Սթրազպուրկուն ճէնուպի թարաֆըն-
տա մուհարէպէ խիթամ պուլունաճագ
տըր : վէ Շիմալ ճիհէթլէրինտէ իսէ,
Ֆալսպուրկ վէ Պիշ վէ վէրտիւն վէ
թիօնվիլ վէ Մօնմէտի վէ Մէցիէր էթ-
րաֆընտա մուհասէրէ ամէլիլաթը շիմ-
տիլիք պիր սէմէրէ հասըլ իտէմէմիլ
տիր :

Իլթէ մուհարէպէնին թաֆսիլաթը
ճէտիտէսի պուլունարտան իպարէթ օ-
լուպ, իքի մուհարիպ տէվլէթլէրին
ահվալը մախսուսէլէրի իլէ մալիք օլ-
տուգլարը վասըթայի հարպիլէլէրի
տէր բիշ օլունմագ տախի էլզէմ տիր :
Ֆրանսատա ումուլէն էհալինին սիլքի
ասքէրիլէ իտիալը մէմուլին խարիճին-
տէ սէմէրէ հասըլ իթմիլ իսէ տէ, ա-
սաքիւրի ճէտիտէ մուհարէպէյէ միւգ-
թէտիր կէօրիլմէմէքտէ տիր : Մէ-
յուսիլէթ էսէրի օլարադ փարիստէ
գըղտան պիր թապուր թէշքիլ օլուն-
տուղու կիպի, թուրտա տախի Ֆրան-
սա թարիլինտէ մէշհուր օլան Ժան
Տարք իլէ սայիր ճէնքճի գարը թայի-
ֆէսինէ թագիտէն պիր գըղ մէյտա-
նա չըգմըշ տըր : ֆագաթ քեամիլէն

մուհարեպէյէ գըյամ իտէճէյի իտ-
տաա օլունան, վէ իշինտէ միւրօնլար-
ճա սէլապէթի պէտէնիյէ սահապէրի
պուլունան պէօյիւք պիր միլլէթ իշին
պէօյլէ պիր թագըմ գարը իլէ էճնէ-
պի սէրսէրիլէրին իմտատընա միւհ-
թաճ պուլունամագ էյի պիր նիշանէ
տէյիլ տիր զանն իտէրիլ : Այամանլա-
րըն մուղաֆէր օլան աքէրլէրինէ
գարըն տահա գուլլէթի պիր ֆրգա
Ֆրանսա քէօյիլլէրինտէ պուլունապի-
լիր իտի, ֆագաթ նէ չարէ քի, Ֆը-
րանսա ահապը սէրվէթ Այամանլար-
տան զիյատէ քէնտիլլէրինն պաշը պօ-
ղուգ քէօյիլլէրինտէն գօրգարլար :
Ֆրանսա տա մուհարեպէյէ տէվամ ի-
շին հէր նէվի ֆէտաքեարլըն իթթի-
յարէ հազըր պիր չօգ զէնկին պուլու-
նուր իսէ տէ, պուլնար քէնտի պաշը
պօղուգ աքէրլէրինն իքի աղըղը պիր
պուլնադ ատտ իտիպ իհթիրաղտա
պուլունույօր, զիրա պաշը պօղուգլար
էկէրչի տիւշմէն իլէ գապկա իտէպիլլիր
իսէ տէ, վաթանտալարըն տա զա-
րարա օղրատապիլլէր, հաթթա Սէն
ֆէնթէն վէ Պուա վէ տահա նիճէ նի-
ճէ մահէլլէրտէ շէհրիլ Ֆրանսըղլար,
պաշը պօղուգլարըն մարիֆէթիլլէր Բը-
րուսիալլարըն էլլինտէն գուրթուլմա-
ղը իսթէմէմիլլէր վէ պէլքի տէ Բրու-
սիալլարըն մարիֆէթի իլէ պաշը պօ-
ղուգլարըն էլլինտէն գուրթուլմաղը
նիյաղ էյլէմիլլէր տիր :

Թայգ

Թէվաթի ՀԱՅԻՍՏԱՆԻ ՍԷՆԻՅԷ

Սէրասքէր էսպագ իւպհէթլու
տէվլէթլու Մէհէմմէտ Բիւշտի բաշա
հազրէթլէրի, մէճալիսի ալիյէյէ մէ-
մուր պուլուլմուշ տուր :

Միտիլի միւթասարըրըլը, Այ-
տըն միւթասարըրըլը սապըգ սաատէթ-
լու Հասան բաշա հազրէթլէրինէ :

Այտըն միւթասարըրըլը, Միտիլ-
լի միւթասարըրըլը սապըգ սաատէթ-
լու Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէրինէ :

Այտըն վիլայէթի մէրքէզ միւթա-
սարըրըլը, Վարնա միւթասարըրըլը
սապըգ սաատէթլու Հասան բաշա
հազրէթլէրինէ :

Մէնթէյէ սանճաղը միւթասար-

ըրֆըլը, Այտըն վիլայէթի մէրքէզ
միւթասարըրըլը սապըգ սաատէթլու
Բայիֆ էֆէնտիյէ :

Վարնա միւթասարըրըլը, Ատա-
նա վիլայէթի մէրքէզ միւթասարըրըլը
սապըգ սաատէթլու, Ֆայիգ Եպէյէ-
ֆէնտիյէ :

Թուրնա վիլայէթի մէքթուպու-
լուլու, Այտըն վիլայէթի մէքթուպ-
ուլու սապըգ իղզէթլու Նաֆըզ պէ-
յէ :

Այտըն վիլայէթի մէքթուպու-
լուլու, Թուրնա վիլայէթի մէքթուպ-
ուլու սապըգ իղզէթլու Սայիտ էֆէն-
տիյէ թէվլէհ պուլուլմուշ տուր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐ ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Սապըգ Ֆրանսա գրալիշաընըն
թէպտիլ գըյաֆէթիլտէ իմէրաթօ-
րուն Ալէմանեատա իգամէթ էյլէտիլ
Վիլհէմհոհսոս սարայընա կիթտիլ կիպի,
Պազէն, Գանրօպէր վէ Լըպէօֆ նամուն
իւշ նէֆէր մարէշալար տախի սարայը
մէքթուլէրէ կիթմիլլէր տիր :

— Վիլհէմհոհսոս հիւքիւմէթի նէղտին-
տէ մուգիմ Պատ տիւգալըղ վէքիլի,
տիւգալըղ մէրգուլուն Շիմալի միւթ-
թէֆիգա հիւքիւմէթիլտէ տախիլ օլ-
տուղունու Աւսթրիա հիւքիւմէթիլտէ
թէպիլլէր էյլէտիլլին Աւսթրիանըն Թալ-
պըլաթ զաղէթասը շայանը իթիմատ
մահէլլաէն ալըպ պէյան իթմիլ տիր :

— 1856 ահտնամէսինն լալը
զըմնընտա Բուսիա հիւքիւմէթի ճանի-
պիլտէն, ահտնամէյի մէքպուրու իմ-
զա իտէն տէվլէթլէրէ թէքիլլէր վա-
զը օլմուշ իսէ տէ, տիւէլի մէրգուլմէ
գաթիլէն ըէտտ իլէ ճէվապ վէրտիք-
լէրինն միւպէյյիլն Տէր սաատէթտէ
պազը սէֆիլլէրէ թէլէկրաֆնամէլէր
վիւրուտ էյլէտիլլին Գուրիյէ տ'Օրիան
զաղէթասը եազմը տըր :

— Տիւնքի կիւն Ֆար տիւ Պօս-
ֆօր զաղէթասը պիր իւպէ չըգա-
րարագ, Պալիէրա գրալընն եազըն-
տա վէրսայտա միւնթաղըր պուլուն-
տուղունու պէյան էյլէտիլ կիպի,
Սթանպուլուն թահթը թէհտիտտէ օլ-
տուղունա տայիր պէյն էլ էհալի չը-
գան թէվաթուրլարըն աօլ ու էսասը

օլմայըպ, հաթթա Պապը ալիյէ վէ
եաթտ տիւէլի էճնէպիյէ սիւֆէրա-
սընա էօյլէ պիր գօրգուլու խապէր
վիւրուտ իթմէմիլ օլտուղունու իշար
իթմիլ տիր :

— Տիւնքի կիւն չըգան Գուրիյէ
տ'Օրիան զաղէթասընն Մարսիլեա-
տան ալտըղ պիր թէլէկրաֆ ֆարիսին
հալը հիւսնիւ սուրէթաէ պուլունուպ,
ասայիլ հիւքիւմէթաէ օլտուղունու,
վէ շէհրի մէքպուրտէ պէօյիւք պիր
հիւքիւմէ հազըրըգ կէօրիւտիլլիննիւ,
վէ Սէն Բէթրսպուրկ զապիլնէթօու-
նուն 1856 ահտնամէսինն իթիպար
էյլէմէտիլլինն Բուսիա սէֆիլլէրինն
Վիլհէմհոհսոս պէյան էյլէտիլլէրինն
պիւտիլլէր տիր :

— Թարաֆը էյրէֆի ճէնապը միւ-
լիւքեանէտէն, իրան շահը հազրէթ-
լէրինն գապուլ զըմնընտա Պաղտատ-
տա պուլունան էվգաֆը հիւմայուննա-
զըրը տէվլէթլու Բէմալ բաշա հաղ-
րէթլէրինն հուտուտ պաշընա միւլա-
սէլէթ իլէ շահ հազրէթլէրինն պէքէ-
մէքտէ իտուկի ալընան թէլէկրաֆնա-
մէտէն աղնալըմը տըր :

— Մէճալիսի ալիյէտէ մէմուր
տէվլէթլու իւպհէթլու Գըպըղը Մէ-
հէմմէտ բաշա վէ տէվլէթլու իւպհէթ-
լու Բիւշտի բաշա վէ տէվլէթլու Բիւշ-
բաշա հաղարաթընն մուայիլէն օլան
մէալարը իւղէրինն պու տէֆա զամմ
վէ իւպէ գըլընտըղ մէսմուլմիլ օլ-
մուշ տուր :

— Աթ Մէյտանընտա միւճէտտէ-
տէն մախպուսխանէլէր ինշաընա պաշ-
լանմը վէ Էրոպա մահպուսխանէլէրի
ուսուլլինտէ եաբըլմագտա օլտուղու,
վէ եազընտա խիթամ պուլունու, Թէր-
սանն իլէ Պապը զապիլլէրտէ պուլու-
նան մահպուսին օրայա նագլ օլունա-
ճագ իմիլ :

— Հոկտեմբեր 26 թարիլիլ Էքօ
տիւ Նօր զաղէթասընն թաստիլլինն
նազարէն, իմէրաթօրուն խաֆի ճէ-
միլլէթի պուլունուպ, մէքթուլ ճէմիլլէ-
թին մէրքէզիլ Էթէրսէյտէ վէ շիւ-
պէլլէրի տախի Լօնտրատա վէ Ֆրան-
սանըն պազը մահալընտա օլտուղու
աղնալըմը տըր : Մէքթուլ խաֆի ճէ-
միլլէթին մագսէտի, ճիւմհուրիլլէթին
իգմիհալը իլէ իմէրաթօրիշանըն հիւ-
քիւմէթ գայիմմագամը պուլունտուղու

հալտէ, իւշիւնճիւ Նաբօլէօն հիւքիւ-
մէթինին իպգասը զըմննտա Բրուսի-
ալըլար իլէ հէմէֆքեար օլմագտան ի-
պարէթ տիր :

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Յիօրանսա 13 նոյեմբեր .
Գապիէն սէօյլէնտիյինէ կէօրէ, Ա.
վրսթրիա հիւքիւմէթի, Լւրոպա տէվ-
լէթլէրի էլլէլէրինտէն պիր գօնկրէ
մէհլիսինին ագտը զըմննտա ինկիւ-
թէրրա իլէ իթալիա հիւքիւմէթի թա-
րաֆընտան վուգու պուլան թէքլիֆաէ
իթթիսազ օլունան թարիւքի ըէտտ իլէ,
էօյլէ պիր թէքլիֆին Բրուսիա հիւ-
քիւմէթինտէն գապուլ օլունմայաճա-
ղընը պէյան իլլէմիշ տիր :

Վէրտիւն 11 նոյեմբեր .
(Բէսմի) Վէրտիւն թէպիմ օլ-
տուգտա, իքի ճէնէրալ, էրքեանը
հարպան 11 զապիթ, քէզա 150 զա-
պիթ վէ 4,000 աւքէր էսիր իլլէտիք,
վէ քէզալիք մուսթէրիֆ գըթատա 136
թանէ թօք, 23,000 թանէ բիյատէ
աւքէրի թիւֆէնկի վէ խայլի էտէվա-
թը հարպիյէ զապիթ իթտիք :

Վէրսայլ 13 նոյեմբեր .
Ճէնէրալ Վօն տէր թան խապէր
վէրիր քի, մահը հալին 9 ունտա վու-
գու պուլան գապիտա Բրուսիալըլար-
տան 42 զապիթ վէ 667 մէվթա վէ
մէհրուհին վուգու պուլմուշ տուր :

Հէզ էրրիւ 13 նոյեմբեր .
Ուֆագ թէֆէք գապիլարտան
սօղրա տիւնքի կիւն իլ—սիւր—Տուպս
վէ Գլէրվալ Բրուսիալըլարտան զապիթ
օլունմուշ տուր : իքի կիւնտէն պէրու-
գար եաղըյօր :

Բուսիա մէսէլէսի .

Վիէննա 12 նոյեմբ .
Գապիէն սէօյլէնտիյինէ կէօրէ,
Սթանպուլ, Վիէննա վէ Լօնտրատա
պուլունան Բուսիա սէֆիւր վէ վէքիւ-
լէրի, պուլունան պէօյլէ, 1856 ահա-
նամէսի իլէ մէրպուլ օլմատըղընը Բու-
սիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան ըէս-
մէն խապէր ալմըլար տըր :

Լօնտա 11 նոյեմբ .
1856 ահանամէսինին Բուսիայա

մէնֆաաթը օլարագ թատիլի զըմնն-
տա, ահանամէի մէզքիւրէ վաղը իմ-
զա իտէն տէվլէթլէրէ, Բուսիա խարի-
ճիյէ նաղըրը բրէնա կօրչագօֆ թա-
րաֆընտան պիրէր միւզէքքէրէի ու-
մուսիյէ իրսալ գըլընմըշ օլտուղունու
միւպէյիյն օլտուղուն հալտէ, պու կիւն-
քի չըգան թայմը զաղէթասը, Պէր-
լինտէքի մուսպիրինտէն պիր մէք-
թուպ ալըպ տէրճ իթմիշ տիր :

Լօնտրա 14 նոյեմբ .

Թայմը զաղէթասընըն զաննընա նա-
զարէն, Ալէմանեայի Միւթթէֆիգա
հիւքիւմէթի, Բուսիանըն քէսպի ա-
ղամէթ իյլէմէսինէ միւսաատէ իթմէ-
յէճէք տիր :

Թուր 14 նոյեմբ .

Բուսիանըն 1856 ահանամէսինի
լաղվ իթմէք էֆքեարընտա օլտուղու-
նու միւպէյիյն թէպիլղաթնամէ իւ-
զէրինէ էրպապը բօլլիթիգայը զայէթ-
լէ թէշվիշ օլմուշ : Բուսիա թա-
րիգի մէզպուրու իթթիսազ իլլէտիք-
տէ, ինկիլթէրրա, Աւսթրիա վէ ի-
թալեա միւթթէֆիգէն Բուսիանըն թէ-
շէպիլսաթընա միւմանաթ իլլէմէ-
սինի կաղէթ տը ֆրանս նամ զաղէթա
իհթիմալտէն կէօրիւյօր :

Պրիւսալ 14 նոյեմբ .

Բուսիանըն 1856 ահանամէսինի
լաղվ իթմիշ օլտուղուն խապէրի, հէր
եէրտէ պէօյիւք թէէսիր ըէյտա իթ-
միշ տիր : ինկիլթէրրա գապիլնէթօսու,
խարիճիյէ նաղարէթինտէն պիր Սըր
քեաթիպի Վէրսայլ կէօնտէրիպ, Բը-
րուսիանըն իթթիսազ իլլէտիյի թարի-
գիլնէ նէ մանէա վէրմիշ օլտուղունա
տայիր իլզահաթը գաթիյէ թալէպ
իլլէմիշ տիր :

Լօնտրա 14 նոյեմբ .

Ինկիլիզ գօնաօլէտի	92 %
Օսմանլը »	43

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Իգհարըիֆլաա իթմիշ օյան ճանօ ճա-
նէթօ գուճանեաթընն տէֆաթիւր վէ էվ-
րագը սաիրէսինին մուպէնէսի իլէ լաղըմ
կէլէն պիլանչօսունուն պիր ան էվլէլ
թանգիւմ վէ իթաուր զըմննտա մուվագգա-
թէն թային օլունան սընտըղար թարա-
ֆընտան պու տէֆա պիլանչօ վէ բաբօր-

թօսու թանղիւմ վէ թագտիւմ օլունարագ
մէզպուր պիլանչօ վէ բաբօրթօսուն գիւս-
աթիլլէ խուսուսաթը իֆլասիյէսինին բու-
յէթ վէ թէսվիյէսի իչին էսալէթէն սըն-
տըգ թայինի լաղըմ կէլմիշ օլտուղունտան
մէզքիւր գօմբանեաթան ալաճագը օլան-
լարըն մահը շապանըն եիւմի ալթըսընա
վէ թըշրինի սանի բուսիլնին եէտիսինէ
թէսաթիւֆ իտէն ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ
սաաթ ալթը բատէլէրինտէ մէսալիհի իֆ-
լասիյէ գօմթիսինէ կէլմէլէրի իլան օլու-
նուր :

Տ Օ Գ Թ Օ Ր
Հ . Պ . ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Տօգթօրու միւմայիլէյհ, Պէյօղ-
լունտա Գուլէ գաբուսունտա քեային
Եէնի Հէնտէք սօգաղընտա Ն . 41 խա-
նէյէ նաղ օլունմուշ տուր : 13

Ղալաթա քէօրիւ պայընտա Գօմի-
սիօն խանը գարչըսընտա Գ՝ Նումէրօ մա-
ղապանըն իւսթիւնտէքի օտաւտա օթուրան,
Օսմանլըճա հէր նէվի թահրիթաթ հագ-
մագտա օլտուղունտան եաղըճա պիր կէօ-
նա իհթիյաճաթը օլան զէվաթըն օրայա
թէշրիֆէ բաղպէթ պուլուրտուղլարըն-
տա էզհէր ճիհէթ խօշնուտ օլաճագլա-
րը սուրէթտէ քէմալը թէաթիքլէ պէ-
րապէր թահրիլինէ իգտամ իտէճէյի մա-
լիւմէրի պուլըրուլագ իչիւն խասսէթէն
իլան օլունուր :

ԳԱՂՂԻԱ ԵՒ ԲՐՈՒՍԻԱ
ՀԱՎԱՏԱՄԱՐՏԻ
1870 Ս.Մ.Ն .

Մէզքիւր ըիսալէ Վէնէտիկին Ղա-
զար Մանաթըրընտա հաֆթատապիր
տէֆա օլարագ, ճւզ պէ ճիւզ նէշրի
օլունաճագ տըր : Պուլունան պէշինճի
ճիլտինէ գատար կէլմիշ տիր :

ՍԱՀԻԳԵ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԻԼՊԵՆՅԱՅԱՆ

ՍԵԱՆՊՈԼՏԱ ՖԻԷԼԻ ԲԱԶԱՐԸ ՆՈՒ-
ՄԵՐԹ 43
ՎԵՊԵՏԻՆԻ ԲԷՄԵՏԻ ԲԱԶԱՐԸ ՆՈՒՄԵՐԹ 43